

Minnesanteckningar för GNS Vägs möte nr 158

Tid: 2016-06-01--02. Start med samling dag 1 kl. 09.30 och avslut dag 2 kl. 15.00.
Plats: Gillingebanan, Vallentuna
Värd: STR

Närvarande

Berit Johansson, STR
Anders Kullgren, Folksam
Bengt Dalström, Toyota Sweden AB
Patrick Magnusson, Sveriges Åkeriföretag
Catarina Nilsson, Stockholms stad
Marie Nordén, NTF
Kent Nyman, Västerås stad
Carl Axel Sundström, Arbetsmiljöverket
Maria Krafft, Trafikverket
Anita Ramstedt, Trafikverket

Inbjuden:

Johan Lindberg, Trafikverket

Förhindrade:

Ylva Berg, Näringsdepartementet
Sara Hesse, Karlstad kommun
Peter Larsson, Transportstyrelsen
Erik Levander, Sveriges kommuner och landsting
Anna Nilsson-Ehle, SAFER
Lena Tysk, Polismyndigheten
Anna Lindell, Trafikverket

2016-06-01

Mötets öppnande

Maria Krafft öppnade mötet och informerade om två medlemsförändringar i gruppen. Lena Tysk, Polisen och Sara Hesse, Karlstad stad träder ur GNS Väg av olika arbetsmässiga skäl. Vi tackar dem för deras tid i GNS Väg.

Inledning

Berit, STR hälsade oss välkomna till Vallentuna och berättade kort om STR verksamhet. De är den största leverantören i Sverige av fortbildning inom körkortsförberedande för alla behörigheter.

På gång att införa ett kvalitativt rankingsystem av trafikskolor i två nivåer, baserat på parametrarna kundbetyg, ”schyssta” villkor och miljö.

Inventering av övriga frågor

Katarina: Önskar en diskussion om ATK.

Godkännande av dagordning

Godkändes.

Godkännande av föregående mötes minnesanteckningar

Anita informerade om att ett tillägg kommer att göras i föregående minnesanteckningar på begäran av Peter Larsson, Transportstyrelsen, rörande förväntan på deltagare i GNS. Förändringen görs i de minnesanteckningar som finns på hemsidan.

Nollvisionen 2.0, Maria Krafft

Trafiksäkerhetsbegreppet Nollvisionen ligger fast. Men vi måste hitta andra sätt för de utmaningar som finns kvar, går inte att lösa enbart med nuvarande verktygslåda.

Behov av att ändra mindsetet, det är just det som varit Nollvisionens styrka, att ständigt ompröva tankesätt.

Förskjutning från att enbart titta på dödade till att innefatta allvarligt skadade. Från skyddade till oskyddade.

Utnyttja digitaliseringen för att nå bättre tillgänglighet.

Vi kan inte enbart arbeta mot ett säkert (autonomt) och rent (vätgas, el) system och vara nöjda med det om det innebär att systemet sedan står stilla.

Maria pratade om Global goals (i Sverige benämnt Agenda 2030) och uppmanade till läsning. Flera områden, t ex 3, 7, 9, 11 berör trafiksäkerhet. Statsministern i varje land ansvarar. Diskussion om tolkningen av den svenska översättningen (motståndskraftiga) för nr 11 från engelskan.

<http://www.regeringskansliet.se/contentassets/af12d612e6e94b2698057db968d30b80/bilaga-3-svensk-oversattning-av-resolutionen-forandra-var-varld-agenda-2030-for-hallbar-utveckling>

Två ord i fokus: Transformation – nytt förhållningssätt, Integrering – helhetssyn
Det yttre målet – år 2050 ska vi vara nära noll när det gäller antalet dödade. Vi behöver ha tidsatta nya mål för alla områden, inte enbart för trafiksäkerhet. Fossilfritt och säkert.

Reflektioner i gruppen

Bengt: Många aktörer har traditionellt jobbat åt samma håll inom trafiksäkerhet. Hållbarhet är en helt annan fråga, inkluderar så mycket mer. Är en ansvarsfråga. GNS bör i så fall titta över medlemmarna, t ex saknas "miljö" idag. Uppdraget till Trafikverket hur ser det ut? Självpåtagat? Är det en storstadsfråga?

Tidigare såg bilindustrin Trafikverket som en motpart, förlöstes under några år när man insåg att man ville samma sak. Men nu börjar vi vara tillbaka igen till "motparten" (bryr sig bara om cyklandet). Viktigt att vi jobbar och delar samma målbild. Efterlyser ett tydligt miljömål.

Patrick: håller med. Behövs en nod för att hålla ihop arbetet.

Maria: Vi har redan idag ett uppdrag som inramar detta – tillgänglighetsmålet (togs 2008). Finns ett förslag hos regeringen om ett miljömål. Tas detta, är det en game-changer.

Bengt: Lång omställningstid när det gäller bilindustrin. Utmaning. Det man säger generellt inom industrin stämmer inte alltid med verkligheten. Exvis etanolfrågan.

Marie, NTF: Marknaden får inte styra, det är en politisk fråga. För många bromsklossar.

Maria: Finns många frågor, vi måste ändra oss, men vi vet inte resan dit.

Kent: Integration av flera kvaliteter, svårt att inkludera allt i praktiken. Fanns en "trygghet" i gamla Nollvisionskraven, objektiva villkor var klara. Sen tillkommer de subjektiva villkoren, t ex trygghet. Grunden måste vara tydlig, att inte trygghet görs på bekostnad av säkerhet. Mjuka parametrar är svåra att mäta.

Katarina: Social hållbarhet, namnet Nollvisionen 2.0 behöver vi hitta ett annat namn?

Maria: social hållbarhet inbegriper trafiksäkerhet, hållbarhet innehåller inte enbart miljö mao.

Bengt: Bör GNS väg utvidgas till att även inbegripa miljö?

Berit: Förändring av och i system tar lång tid. Styrts av direktiv, hänger inte med i snabb teknisk utveckling.

Carl-Axel: Mätbarheten har varit viktig. Men hur mäter man trötthet och stress?

Maria: Bilindustrin försöker omhänderta denna typ av problem med stödsystem.

Expertgrupp säkra fordon, Bengt Dalström, Toyota Sweden AB, Anders Kullgren, Folksam, Patrick Magnusson, Sveriges Åkeriföretag.

Bengt Dalström inledde med en generell bakgrundsbild av var fordonsindustrin står idag. Med steget taget in i den digitaliserade världen, ledda av teknikutveckling sprunget ur behov från trafiksäkerhet och miljö. Anpassning sker, men respekt krävs för att omställningen för fordonsindustrin kräver tid. Ligger ändå i fas med kundkrav, ibland före. Kravställarna behövs, myndigheter och kommuner viktiga, behöver gå före och ställa krav.

I diskussionen som följde: "Var är katalogen av verktyg som en kommun kan behöva? – kravställarna för tunga fordon inom tätort". Se bilaga 1, GNS Teammate 2015.

Patrick Magnusson: Den mesta tekniken som finns i personbilar, finns nu även i tunga fordon, men utvecklingen sker med några års eftersläpning. Tillverkarna på tunga fordonssidan är på tårna och beredda men branschen – köparna, kravställarna – behöver "vakna".

T ex 360-scanning-tekniken för att detektera t ex oskyddade trafikanter i tätortsmiljö.

Poängterar ett problem: - dragstången mellan dragbil och släp, vagnen genar mer än bilen, skedet är kritiskt. - Olika komponenter för lastbil och släp, är inte kompatibla med varandra idag. Utvecklingsbehov, behov av standardisering? Se bilaga 2, Teknik i kommande lastbilar

Berättade även om försöken med el-vägar bl a vid Sandviken, invigning juni.

Bilaga 3. Viktiga frågor (hann inte presenteras på mötet, men biläggs här).

Anders Kullgren: Självkörande bilar, gradering, teknik, potential, tidsplan, Utvecklingen går nu så snabbt inom bilvärlden att EuroNCAP inte riktigt hänger med. Ursprungligt syfte att främst att trycka på bilindustrin, inte att vara konsumentinformerande. Stor inverkan på typ av skador, tack vare stödsystemen. Hela skademassan flyttas nedåt. Autonom körning, klar som testverksamhet i Sverige april 2017. Sverige ska sätta ner foten dec 2017. Se bilaga 4, Bilder från Thatcham, Anders Kullgren

Information om och aktiviteter på Gillingebanan, Berit/Lasse STR

Inleddes med en visning av ett VR (virtual reality)-rum där elever har möjlighet att uppleva risker i trafiken på ett säkert sätt.

Gillingebanans VD informerade om verksamheten. Omställning från att halkutbildning till riskutbildning. Man förmedlar upplevelser.

Verksamheten inriktar sig även på fortbildningskurser, många företag är här med sin personal. Tydligt att det är en arbetsmiljöfråga,

Vi prövade sedan själva delar av riskutbildningen, främst broms- och manöverprov på sommar- resp vinterväglag förtjänstfullt lett av teamet från Safe@work.

Kvällen var sommarljuvlig och gemensam middag intogs ute i det fria.

2016-06-02

Etappmålsöversynen – slutsatser och förslag, Johan Lindberg, Trafikverket

Översynen av etappmål och indikatorer till år 2020 med utblick mot 2030 och 2050 har i korthet givit att ett nytt etappmål 2030 förankrats i projektets styrgrupp samt av Trafikverket, Planering. I och med dagens dragning i GNS Väg har också gruppen informerats.

Återstår dragning för Transportstyrelsen 8 juni samt gemensamma GD-dragningen hos Trafikverket och Transportstyrelsen, 28 juni.

Johan gick igenom bildspelet med allvarlig skada och nya indikatorerna. Kent Nyman kommenterade att det kan ge viss signalverkan om hastigheter över 100 km/tim.

En av förändringarna när det gäller MC är att gå från att mäta antalet med ABS till att istället mäta på säker användning, skydd och hastigheter.

En annan nyhet är att mäta systematiskt arbete i linje med ISO 39001 – kan vara upphandlingskrav, egna transporter, dokumentationer etc. Mäts genom enkät.

Maria sammanfattar EMÖ: ”Dagens dragning är ingen beslutspunkt utan ingår i förankringsprocessen. Jag uppfattar att förslaget har gruppens bifall.” Gruppen instämmer.

Se i övrigt bildspelet Johan visade på mötet. Bilaga 5 Etappmålsöversynen GNS 158 Slutsatser och förslag.

Omtaget av förslag för GNS expertgrupper, Johan Lindberg, Trafikverket

Johan informerade om resultatet av det omtag som gjorts rörande GNS Väg expertgrupper. Beträktas som en idéskiss för fortsatt arbete. Utförlig information

finns här - bilaga 6 Omtag expertgrupper GNS 158.
Ett förslag är att grupperna byter namn från expertgrupp till samverkansgrupp.
Kent Nyman framför att 39001 bör synliggöras, Johan tar till sig detta.

Allmänna omdömet var att indelningen kändes bra och förslaget mottogs positivt i gruppen.

Laget runt

Kent Nyman: Västerås har fått formellt klartecken till att införa sopsaltning av 2,5 mil gång- och cykelbanor. Ny handlingsplan för säkring av GCM-passager – upptäckt att utformningen av stadslinjenätet gör det svårt, busskuddarna ibland kosmetika – bussarna passerar utan problem och med ibland högre hastigheter. Efterfrågar teknikutveckling för bussar. Tar upp belysningsfrågan som av tradition förkastats av trafiksäkerhetsexpertisen som trafiksäkerhetsåtgärd. Men då har man haft bilisten som utgångspunkt. För cyklisten och fotgängaren kan det ha betydelse att se utan bättre.

Carl-Axel Sundström: Delade ut en enkät till gruppen rörande Arbeta på väg.

Catarina Nilsson: Har börjat prata om snöröjning i termer som jämställdhet. Mest kvinnor som går. Använder sig av STRADA för att hitta hot-spots för gångolycksfall. Hastigheter: har börjat skylta om, blir inga höjningar enbart sänkningar av hastigheter.

Berit Johansson: Man ser ett bottenresultat för provtagningarna för körkort, enbart 47,6 % klarar teorin. För Stockholm är siffran ännu lägre 38 %. STR avser lämna ett aktivt förslag till Förarprov, Trafikverket – gradering av underkännande.

Bengt Dalström: På gång, barnsäkerhetsmöte. Folksam bjuder in till möte.

Återförsäljarleden/bilbranschen måste öka kunskapen om förarstödsystem och annan säkerhetsutrustning i bilar.

Marie Nordén: Cykelhjälmansvändning – tävling. Barn-i-bil – i konsumentinformationen är detta ett av NTFs största områden. Volvia tittar på felanvändningen, konstaterat att allt för många barn färdas på felaktigt sätt. Jobbar med insatsveckor – bl a nykter trafik.

Arbete med moped, fokuserar på hjälmanvändning och trimning.

Maria Krafft: Avser samla experter för att säkra forskningen gällande cykelhjälms nödvändighet.

Expertgrupp säkra fordon – uteaktiviteter ledda av Bengt Dalström

Vi fick möjlighet att testa och provköra ett antal bilar utrustade med det senaste av olika autonoma stödsystem, t ex parkeringshjälp, kamera-over-view och diverse andra finesser.

Testningen skedde på avlyst bana och vi fick möjlighet att pröva en Lexus snabba inbromsning från 100 km/h till stillastående utan någon större dramatik.

Avslutning

Maria tackade alla deltagare för ett bra möte, hon tackade särskilt värden Berit och STR för ett väl anordnat möte.

Ärendenummer
TRV 2016/30235
Projektnummer
[Projektnummer]

Dokumentdatum
2016-06-09
Sidor
6(6)

Hänskjuts till kommande möte: Katarinas önskan om att prata om ATK – särskilt ”stads-ATK”.

Nästa möte

29 september i Stockholm, Arbetsmiljöverket.

Tidigare planerat möte i Uppsala hos Polisen utgår eftersom Lena Tysk utträtt ur GNS. Istället är Arbetsmiljöverket och Carl-Axel Sundström värd för nästa möte.

Vid minnesanteckningarna

Anita Ramstedt

Bilagor:

Bilaga 1, GNS Teammate 2015.

Bilaga 2, Teknik i kommande lastbilar

Bilaga 3, Viktiga frågor (SÅ)

Bilaga 4, Bilder från Thatcham, Anders Kullgren

Bilaga 5 Etappmålsöversynen GNS 158 Slutsatser och förslag

Bilaga 6 Omtag expertgrupper GNS 158.

Ärendenummer
TRV 2016/30235
Projektnummer
[Projektnummer]

Dokumentdatum
2016-06-09
Sidor
7(6)

